

Betænkning afgivet af Arbejdsmarkedsudvalget den 15. december 2004

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., lov om aktiv socialpolitik, lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om integration af udlændinge i Danmark
(Bekæmpelse af misbrug af sociale ydelser m.v., udvidelse af kontrolbeføjelser, indførelse af sanktioner, hurtig beskæftigelsesindsats m.v.)
[af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen)]

1. Ændringsforslag

Beskæftigelsesministeren har stillet 4 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 11. november 2004 og var til 1. behandling den 18. november 2004. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Arbejdsmarkedsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og beskæftigelsesministeren sendte den 22. oktober 2004 dette udkast til udvalget, jf. alm. del – bilag 20. Den 10. november 2004 sendte beskæftigelsesministeren de indkomne høringssvar øget notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har modtaget 2 skriftlige henvendelser fra Dansk Arbejdsgiverforening og fra Rejserejbedere for Retfærdig Skattelovgivning. Beskæftigelsesministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 8 spørgsmål til beskæftigelsesministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af SF og EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Socialdemokratiets og Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget ser positivt på, at regeringen vil stoppe sort arbejde. S og RV bifalder de tiltag, som regeringen vil iværksætte over for arbejdsgiverne enten i form af sanktioner eller kontrolaktioner. Derimod finder S og RV at minimumssanktionerne over for arbejdsløse, kontanthjælpsmodtagere og modtagere af integrationsydelse savner tilstrækkelig proportion mellem brøden og sanktionen.

Dette gælder navnlig i det omfang, den nyere retspraksis om eventualforsæt overføres til dette område, da eventualforsæt indebærer, at den blotte overvejelse af, om noget er i strid med reglerne, og at handlingen efterfølgende udføres, vil betyde, at handlingen anses for forsættelig. Overføres eventualforsættet til dette retsområde, betyder det, at antallet af uagtsomme overtrædelser må antages at være stærkt begrænset, og modsat, at langt de fleste overtrædelser vil blive bedømt som svig.

I praksis vil de fleste sager komme til at handle om a-kasse-medlemmernes vildfarelser med hensyn til reglerens indhold snarere end vildfarelse med hensyn til faktiske forhold. Retsvildfarelser medfører ikke sanktionsfrihed, og der vil derfor ikke være mange muligheder for at undgå sanktion for svig, dvs. forsættelige overtrædelser.

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget er tilfredse med de initiativer, der nu bliver iværksat mod misbrug af sociale ydelser.

Sociale ydelser er absolut sidste udvej for dem, der har mistet deres indtægt ved beskæftigelse. Derfor skal de heller ikke ødelægges af, at der er nogen, der arbejder sort, samtidig med at de hæver sociale ydelser.

Det er i den forbindelse også vigtigt, at der ikke bliver åbnet op for kontrol i private hjem. Det er for Dansk Folkeparti uacceptabelt.

Dansk Folkeparti har dog en bekymring om det forhold, at en person, der arbejder sort og dermed begår en ulovlig handling, vil få en straf, der kan komme til at gå ud over en ægtefælle, der ligeledes modtager en social ydelse. Ifølge Justitsministeriet er der ikke noget ulovligt i den fremgangsmåde, men Dansk Folkeparti vil være opmærksom på, om der vil opstå utilsigtede problemer på baggrund af § 40 a, stk. 4, i lov om aktiv socialpolitik. Skulle det ske, vil Dansk Folkeparti se på, hvordan et eventuelt problem kan løses.

Et *mindretal* i udvalget (SF og EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Enhedslistens medlem af udvalget er imod sort arbejde og misbrug af sociale ydelser. Men dette lovforslag tager ikke fat på de egentlige problemer, nemlig at arbejdsgivere i såvel små som store virksomheder slipper alt for let fra at misbruge folk, som i mangel af muligheder for at få et ordnært arbejde, kan fristes til at påtage sig sort arbejde. Det er arbejdsgiverne, der har retten til at lede og fordele arbejdet, og det er også dem, der har den største gevinst ud af sort arbejde. Derfor må en effektiv indsats på dette område være målrettet mod arbejdsgivernes ret til at drive virksomhed.

Ændringsforslagene retter op på nogle af de mest groteske elementer i lovforslaget, f.eks. hvad angår sanktioner over for uagtsomhed. Men det ændrer ikke ved de grundlæggende problemer. Dels vil der fortsat være tale om et system, hvor økonomisk svagt stillede bliver trykket endnu længere ud over kanten af arbejdsmarkedet, hvilket næppe vil forebygge endnu mere sort arbejde, dels vil det fortsat være et system, hvor de anklagede er skyldige, indtil andet er bevist.

Tjóðveldisflokkurin, Inuit Ataqatigiit og Siumut var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *beskæftigelsesministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 1

1) *Nr. 2 og nr. 4* udgår.

[Forhøjelse af sanktion for uagtsom forseelse udgår]

Til § 3

2) *Nr. 1* affattes således:

»1. Efter § 28 indsættes:

»§ 28 a. En arbejdsgivers ret til refusion af dagpenge fra kommunen efter § 26, § 27, stk. 1, og § 28 bortfalder i det pågældende arbejdsforhold fra den dag, hvor lønmodtageren i forbindelse med et kontrolbesøg træffes i arbejde hos arbejdsgiveren, og indtil det tidspunkt, hvor der foreligger dokumentation for, at lønmodtageren fortsat er uarbejdsdygtig på grund af sygdom.

Stk. 2. Hvis arbejdsgiveren mod bedre vidende uberettiget har modtaget refusion af dagpenge i et arbejdsforhold, udelukkes arbejdsgiveren ved lønmodtagerens efterfølgende sygemeldinger i det pågældende arbejdsforhold fra retten til refusion af dagpenge fra kommunen i en periode på 6 måneder.

Stk. 3. En udelukkelse fra retten til refusion af dagpenge fra kommunen efter stk. 2 sker med virkning fra den dag, hvor arbejdsgiveren i det pågældende arbejdsforhold mod bedre vidende uberettiget har modtaget refusion af dagpenge.««

[Udvidelse af sanktionerne om bortfald af arbejdsgiveres refusion for sygedagpenge til også at omfatte arbejdsgivere, som har tegnet en frivillig forsikringsordning efter § 27, eller som har indgået en aftale efter § 28 i sygedagpengeloven for en medarbejder med en forøget sygdomsrisiko som følge af en langvarig og kronisk lidelse]

Til § 5

3) Efter nr. 2 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 12 a indsættes efter stk. 4 som nye stykker:

»*Stk. 5.* Kommunen kan pålægge en arbejdsgiver at foretage daglig registrering af oplysninger om ansatte. De oplysninger, som skal registreres, er de samme oplysninger, som direktøren for Arbejdsdirektoratet har fastsat med hjemmel i § 91, stk. 4, i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.

Stk. 6. Kommunen kan kun pålægge arbejdsgiveren at foretage registreringer, jf. stk. 5, hvis kommunen ved et kontrolbesøg, jf. stk. 1, vurderer, at arbejdsgiverens registreringer er mangelfulde.

Stk. 7. Registreringer efter stk. 5 skal til enhver tid på begæring forevises kommunen.«

Stk. 5 og 6 bliver herefter stk. 8 og 9.«

[Hjemmel til en kommune – som kontrolmyndighed vedrørende udbetaling af sociale ydelser – til at pålægge arbejdsgivere at føre logbog]

4) Efter nr. 3 indsættes som nyt nummer:

»02. I § 12 b indsættes som *stk. 2* og *3*:

»*Stk. 2.* Forsømmer en arbejdsgiver at opfylde de pligter, som påhviler arbejdsgiveren efter § 12 a, *stk. 5* og *7*, straffes denne med bøde.

Stk. 3. For overtrædelser efter *stk. 2* kan der pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.««

[Straffebestemmelser vedrørende arbejdsgivere, der ikke på begæring kan fremvise en opdateret logbog]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Det foreslås, at de gældende sanktioner over for et medlem, der gør sig skyldig i anden forseelse end svig over for a-kassen, opretholdes.

Til nr. 2

Ændringsforslaget udvider lovforslagets foreslåede sanktioner over for arbejdsgivere, der får refusion for sygedagpenge, samtidig med at den sygemeldte lønmodtager udfører arbejde for arbejdsgiveren. Sanktionerne efter lovforslaget omfatter en arbejdsgivers ret til refusion efter sygedagpengelovens § 26, som giver ret til refusion for dagpenge efter lønmodtagerens første 2 ugers fravær, jf. lovens § 25.

Efter ændringsforslaget bortfalder en arbejdsgivers ret til refusion også i tilfælde, hvor arbejdsgiveren har tegnet en frivillig forsikringsordning efter lovens § 27, som giver arbejdsgiveren ret til dagpengerefusion i arbejdsgiverperioden på 2 uger, dog først fra lønmodtagerens 2. fraværsdag. Endvidere bortfalder retten til refusion i tilfælde, hvor arbejdsgiveren med kommunens godkendelse har indgået en aftale med lønmodtageren efter lovens § 28, hvorefter arbejdsgiveren i arbejdsgiverperioden på 2 uger kan få dagpengerefusion fra lønmodtagerens 1. fraværsdag.

Ændringsforslaget vurderes primært at have præventiv effekt. Ændringsforslaget skønnes således at medføre en ubetydelig mindredgift, idet det må antages at være et begrænset antal arbejdsgivere, som vil blive omfattet af sanktionerne.

Ændringen forventes ikke at indebære en administrativ merbelastning.

Til nr. 3

Når kommunerne som led i bekæmpelsen af misbruget af sociale ydelser gennemfører kontrolbesøg ude i virksomhederne, støder de hyppigt på ansatte, der hidtil har modtaget sociale ydelser, og som oplyser, »at det netop er deres første arbejdsdag«, den dag, hvor tilsynet finder sted. Det er opfattelsen, at oplysningen om, at »det er første arbejdsdag«, ofte gives af personer, der uretmæssigt modtager sociale ydelser, samtidig med at de arbejder. Kommunernes problemer svarer til de problemer, som Arbejdsdirektoratet og skattemyndighederne under kontrolbesøg har

med ansatte, der oplyser, »at det netop er deres første arbejdsdag«, den dag, hvor tilsynet finder sted.

For at give kommunerne mulighed for at kontrollere, hvem der rent faktisk er ansat i en virksomhed, der ikke på anden måde har en opdateret registrering af dens ansatte, foreslås det, at også kommunerne får mulighed for at pålægge en virksomhed at føre en »logbog«, f.eks. hvis der på grund af fund i forbindelse med et kontrolbesøg er en konkret mistanke om, at der i virksomheden er ansatte, der samtidig modtager sociale ydelser, og som har tilsidesat deres pligt til at give kommunen oplysning herom.

Ændringsforslaget betyder, at kommunerne i deres tilsynsarbejde vedrørende sociale ydelser får samme mulighed som Arbejdsdirektoratet, jf. lovforslagets § 1, nr. 5, og de statslige told - og skattemyndigheder, jf. L 129 § 3, nr. 7, til at pålægge arbejdsgivere at føre »logbog«.

Ændringen vil ikke indebære en administrativ merbelastning for arbejdsgivere, der har orden i papirene.

Til nr. 4

Følger en arbejdsgiver ikke pålægget om at føre en »logbog« eller på begæring at fremvise en opdateret »logbog«, foreslås det, at dette kan sanktioneres med en bøde.

Charlotte Antonsen (V) Erling Bonnesen (V) Freddy Dam (V) Jens Vibjerg (V) fmd.
Bent Bøgsted (DF) Kristian Thulesen Dahl (DF) Lars Barfoed (KF) Charlotte Dyremose (KF)
Mogens Nørgård Pedersen (KD) Lotte Bundsgaard (S) Bjarne Laustsen (S) nfmd.
Jan Petersen (S) Lone Møller (S) Ole Vagn Christensen (S) Ole Sohn (SF) Ida Jørgensen (RV)
Søren Søndergaard (EL)

Tjóðveldisflokkurin, Inuit Ataqatigiit og Siumut havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	54 *	Enhedslisten (EL)	4
Socialdemokratiet (S)	52	Kristendemokraterne (KD)	4
Dansk Folkeparti (DF)	22	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Siumut (SIU)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	3

* Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

Oversigt over bilag vedrørende L 89

Bilagsnr. Titel

1	Hørings svar og høringsnotat, fra beskæftigelsesministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	Henvendelse af 1/12 04 fra Dansk Arbejdsgiverforening
5	Ændringsforslag, fra beskæftigelsesministeren
6	Henvendelse af 9/12-04 fra Rejsearbejdere for Retfærdig Skattelovgivning
7	Ændringsforslag, fra beskæftigelsesministeren
8	1. udkast til betænkning
9	Ændringsforslag, fra beskæftigelsesministeren
10	2. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 89

Spm.nr. Titel

1	Spm. om sanktioner, der kan pålægges efter vedtagelsen af lovforslaget, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om størrelser af bøder efter § 91, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om indhentning af justitsministerens vurdering af den foreslåede nye § 40 a, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om indhentning af justitsministerens vurdering af de i lovforslaget foreslåede sanktioner i forbindelse med uagtsomhed, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om uddybning af den i § 1, nr. 5, foreslåede bemyndigelsesbestemmelse, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om kommentar til henvendelse af 1/12-04 fra Dansk Arbejdsgiverforening, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om kommentar til henvendelse af 9/12-04 fra Rejsearbejdere for Retfærdig Skattelovgivning, og ministerens svar herpå
8	Spm. om oversigt over initiativer som led i bekæmpelse af »sort« arbejde, til beskæftigelsesministeren og ministerens svar herpå